

УКРАЇНА
МІНІСТЕРСТВО ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ

просп. Перемоги, 14, м. Київ, 01135
тел.: (044) 351-40-96, 351-49-54, 351-40-01, факс: (044) 351-48-45
E-mail: miy@mtu.gov.ua, сайт: www.mtu.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 37472062

Державна регуляторна служба
України

Міністерство інфраструктури України відповідно до статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» надсилає на погодження проект Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту» (далі – проект Закону).

Додатки: 1. Проект Закону на 2 арк. в 1 прим.
2. Аналіз регуляторного впливу на 1 арк. в 1 прим.
3. Копія повідомлення про оприлюднення проекту Закону на ___ арк. в 1 прим.

Міністр

Владислав КРИКЛІЙ

398071 *

Галина Жукова 351 41 81

№1400/35/14-20 від 07.05.2020

ПРОЄКТ

Вноситься

Кабінетом Міністрів України

_____ Д. ШМИГАЛЬ
« ____ » _____ 2020 р.

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту»

Цей Закон визначає правовий статус Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, її завдання, функції, повноваження та порядок їх здійснення.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

1) послуги, що надаються суб'єктами природних монополій у сфері транспорту, - послуги з користування інфраструктурою залізничного транспорту загального користування, аеронавігаційного обслуговування польотів повітряних суден на підході та в районі аеродрому, спеціалізовані послуги у портах та аеропортах;

2) послуги, що надаються суб'єктами господарювання, які провадять діяльність на суміжних ринках у сфері транспорту, – внутрішні та міжнародні перевезення пасажирів та вантажів повітряним, залізничним, річковим та морським транспортом, а також пов'язані з ними роботи і послуги;

3) інфраструктура залізничного транспорту загального користування стратегічного значення (далі – стратегічна інфраструктура) – залізничні колії загального користування та розміщені на них технологічні споруди, передавальні пристрої, що безпосередньо використовуються для здійснення перевезень, а саме: залізничні станції, посадкові платформи та шляхи доступу до них (пішохідні тунелі і мости, переходи через залізничні колії, частина привокзальної площі, які забезпечують доступ до залізничних колій загального користування), тягові підстанції, контактна мережа та інші пристрої технологічного електропостачання, системи сигналізації, централізації, блокування та управління рухом поїздів, а також об'єкти і майно, призначені безпосередньо для виконання аварійно-відновлювальних робіт;

4) оператор інфраструктури залізничного транспорту – суб'єкт господарювання, що створює, утримує та експлуатує інфраструктуру та надає послуги з доступу до неї.

2. Терміни «природна монополія», «суміжний ринок» та «суб'єкт природної монополії» вживаються в значенні, наведеному в Законі України «Про природні монополії».

Стаття 2. Статус Регулятора

1. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту – постійно діючий центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, метою діяльності якого є державне регулювання, моніторинг та контроль у сфері транспорту (далі – Регулятор);

2. Регулятор утворюються, реорганізуються та ліквідуються Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України;

3. Регулятор є юридичною особою публічного права, має відокремлене майно, що є державною власністю, рахунки в органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням.

Стаття 3. Сфера діяльності Регулятора

1. Регулятор здійснює державне регулювання, моніторинг та контроль за діяльністю суб'єктів природних монополій у сфері транспорту та суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на суміжних ринках у сфері транспорту, зокрема шляхом:

1) формування тарифів (зборів, плати) на послуги, що надаються суб'єктами природних монополій у сфері транспорту;

2) формування тарифів (зборів, плати) на визначені Кабінетом Міністрів України послуги у сфері залізничного транспорту, які надаються суб'єктами господарювання, що провадять діяльність на суміжних ринках;

3) ліцензування господарської діяльності у сфері залізничного транспорту;

4) інші умови провадження господарської діяльності у випадках, передбачених законодавством.

2. Регулятор здійснює державне регулювання, моніторинг та контроль за діяльністю суб'єктів господарювання (далі – суб'єкти регулювання):

користування залізничними коліями, диспетчерськими службами, вокзалами та іншими об'єктами інфраструктури, що забезпечують рух залізничного транспорту загального користування;

управління повітряним рухом;

спеціалізованих послуг у портах та аеропортах відповідно до переліків, визначених Кабінетом Міністрів України;

діяльності суміжних ринків у сфері транспорту, - у випадках, передбачених Законом України «Про природні монополії».

Стаття 4. Принципи, мета, форми діяльності Регулятора та його основні завдання

1. Основними принципами діяльності Регулятора є:

- 1) законність;
- 2) гласність, доступність, прозорість та відкритість процедури державного регулювання;
- 3) адресність регулювання, його спрямованість на конкретного суб'єкта регулювання;
- 4) незалежність суб'єктів регулювання, і передбачуваність державного регулювання діяльності таких суб'єктів для споживачів та суспільства;
- 5) колегіальність та об'єктивність під час прийняття рішень;
- 6) відповідальність за прийняті рішення та відшкодування суб'єктам регулювання завданої шкоди відповідно до законодавства.

2. Регулятор здійснює державне регулювання з метою досягнення балансу інтересів споживачів, суб'єктів регулювання і держави, забезпечення створення інтегрованого до світової транспортної мережі безпечно функціонуючого та ефективного транспортного комплексу України.

3. Регулятор здійснює державне регулювання шляхом:

- 1) забезпечення нормативно-правового регулювання;
- 2) формування цінової і тарифної політики у сфері транспорту та реалізації відповідної політики у випадках, коли такі повноваження надані Регулятору законом, в т.ч. з дотриманням вимог нормативних документів міжнародних організацій, членом яких є Україна (крім тарифів які регламентуються нормативними документами міжнародних організацій, членом яких є Україна);
- 3) державного (нагляду) контролю та застосування заходів впливу;
- 4) використання інших засобів, передбачених законом.

4. Основними завданнями Регулятора є:

- 1) формування та реалізації цінової політики на ринку послуг, що надаються суб'єктами регулювання, забезпечення її прогнозованості та відкритості, сприяння впровадженню стимулюючих методів регулювання цін;
- 2) сприяння створенню умов для розвитку конкуренції та ефективного задоволення попиту, а також сприяння розвитку конкуренції на суміжних ринках;
- 3) сприяння ефективному функціонуванню ринків послуг, що надаються

суб'єктами регулювання на основі збалансування інтересів суспільства, суб'єктів господарювання, споживачів та держави;

4) здійснення державного (нагляду) контролю за додержанням встановлених тарифів (зборів, плати), в т.ч. у відповідності до вимог нормативних документів міжнародних організацій членом яких виступає Україна, на послуги, що надаються суб'єктами регулювання;

5) прийняття участі у розробленні та внесенні Президенту України та Кабінету Міністрів України пропозицій щодо проєктів нормативно-правових актів з питань, що належать до його компетенції;

6) розробка та затвердження разом з іншими заінтересованими органами державної влади нормативно-правових актів, що мають міжвідомчий характер, з питань, що належать до його компетенції;

7) прийняття власних нормативно-правових актів у формі розпоряджень та наказів з питань, що належать до його компетенції;

Стаття 5. Повноваження та функції Регулятора

1. Регулятор, відповідно до покладених завдань здійснює такі функції:

1) встановлює тарифи (збори, плату) на послуги, що надаються суб'єктами регулювання, згідно із законодавством та з дотриманням вимог нормативних документів міжнародних організацій, членом яких є Україна (крім тарифів, які регламентуються нормативними документами міжнародних організацій, членом яких є Україна);

Перелік послуг, що надаються суб'єктами господарювання, що проводять діяльність на суміжних ринках у сфері залізничного транспорту, тарифи (збори, плата) на які встановлюються Регулятором, визначаються Кабінетом Міністрів України.

2) здійснює:

державне регулювання цін послуг, що надаються суб'єктами регулювання в межах визначених повноважень та контроль за їх дотриманням;

нагляд за рівноправним доступом до стратегічної інфраструктури;

затвердження інвестиційних програм оператора інфраструктури залізничного транспорту;

розгляд скарг стосовно рівноправного доступу до стратегічної інфраструктури, під'їзних колій, розподілення пропускної спроможності стратегічної інфраструктури, рівня та/або структури тарифу на обов'язкові послуги з доступу до стратегічної інфраструктури;

погодження порядку рівноправного доступу до стратегічної інфраструктури;

постійний моніторинг кон'юнктури ринку послуг, що надаються суб'єктами регулювання, порівняно з міжнародним ринком надання таких послуг та з урахуванням інших факторів, що можуть впливати на тарифну політику у сфері транспорту;

контроль за наданням власниками під'їзних колій доступу до них іншим юридичним особам та фізичним особам-підприємцям;

затвердження порядку зарахування коштів на спеціальний рахунок оператора інфраструктури залізничного транспорту від інвестиційної складової тарифу на обов'язкові послуги з доступу до стратегічної інфраструктури, контроль за його дотриманням та цільовим використанням цих коштів;

затвердження правил розгляду звернень споживачів;

прийняття Методики формування тарифу на обов'язкові послуги доступу до стратегічної інфраструктури та контроль за її застосуванням;

прийняття Методики розрахунку розмірів ставок портових зборів;

3) розробляє та вносить Кабінетові Міністрів України в установленому порядку пропозиції щодо вдосконалення законодавства про природні монополії;

4) опрацьовує проекти актів законодавства з питань, віднесених до його компетенції;

5) подає відповідним органам державної влади, зокрема центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері транспорту, місцевим органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування тощо, пропозиції щодо укладення державних контрактів, розроблення стандартів і показників якості послуг, що надаються суб'єктами регулювання, та пропозиції щодо регулювання інвестиційних процесів у сфері надання послуг суб'єктами регулювання;

6) інформує громадськість через засоби масової інформації про свою діяльність і діяльність суб'єктів регулювання;

7) публікує щорічні доповіді про результати своєї діяльності та діяльності суб'єктів природних монополій у сфері транспорту та суб'єктів регулювання;

8) передає до відповідних органів державної влади матеріали про порушення суб'єктами регулювання, законодавства та пропозиції щодо їх усунення;

9) приймає в межах своїх повноважень рішення, які є обов'язковими для виконання суб'єктами регулювання, зокрема щодо вжиття заходів для сприяння ефективній конкуренції на ринку транспорту та забезпечення його належного функціонування;

10) надає рекомендації оператору інфраструктури залізничного транспорту щодо внесення змін до порядку доступу до стратегічної інфраструктури з метою дотримання принципу недискримінаційності;

11) організовує проведення науково-технічних та аналітичних досліджень з питань, що належать до її компетенції;

12) здійснює в межах своїх повноважень співробітництво з відповідними органами іноземних держав;

13) формує реєстри суб'єктів регулювання.

2. Регулятор для забезпечення виконання покладених на нього завдань і повноважень має право:

1) отримувати документи, статистичну та іншу інформацію про діяльність суб'єктів регулювання, для здійснення покладених на нього функцій.

Суб'єкти регулювання зобов'язані подавати документи, статистичну та іншу інформацію в порядку, обсягах та строки, що визначені Регулятором;

2) приймати рішення про накладення штрафів на суб'єктів регулювання у випадках, передбачених Законом України «Про природні монополії»;

3) складати протоколи про порушення посадовими особами суб'єктів регулювання законодавства про природні монополії відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення;

4) приймати нормативно-правові акти з питань, що належать до його компетенції, контролювати їх виконання;

5) звертатися до суду з відповідними позовними заявами у разі порушення суб'єктами регулювання вимог Закону України «Про природні монополії».

3. Регулятор у своїй діяльності взаємодіє з державними органами та органами місцевого самоврядування. Порядок взаємодії визначається Регулятором.

Розділ II ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ РЕГУЛЯТОРА

Стаття 6. Гарантії незалежності Регулятора

1. Особи, які здійснюють незаконний вплив на процес виконання членами Регулятора, його посадовими особами своїх функцій і повноважень, несуть адміністративну та кримінальну відповідальність відповідно до закону.

2. Рішення Регулятора, які відповідно до закону є регуляторними актами, розробляються, розглядаються, приймаються та оприлюднюються з урахуванням вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Рішення Регулятора можуть бути оскаржені в судовому порядку. Оскарження рішень Регулятора не зупиняє їх виконання до набуття чинності відповідного рішення суду.

3. Члени Регулятора, інші посадові особи Регулятора діють незалежно від приватних інтересів. Вони не мають права бути власниками корпоративних прав будь-яких суб'єктів регулювання відповідно до Закону України «Про запобігання корупції».

Регулятор затверджує правила професійної етики, що застосовуються до членів Регулятора, працівників центрального апарату і територіальних органів Регулятора у разі їх створення.

Стаття 7. Відносини Регулятора з Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, іншими органами державної влади

1. Регулятор щорічно, до 1 квітня року, наступного за звітним, подає до Верховної Ради України звіт про свою діяльність, звіт про використання коштів.

2. Регулятор розробляє та подає до Кабінету Міністрів України проекти актів Кабінету Міністрів України з питань, що належать до його компетенції, узагальнює та аналізує інформацію про їх виконання, вносить пропозиції щодо їх удосконалення.

3. Регулятор взаємодіє з Антимонопольним комітетом України та органами фінансового контролю у процесі моніторингу та під час проведення Антимонопольним комітетом України розслідувань на ринках у сфері транспорту та суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на суміжних ринках. У разі виявлення ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції Регулятор звертається до Антимонопольного комітету України з поданням для прийняття відповідного рішення.

4. Регулятор надає на запит Кабінету Міністрів України, інших органів державної влади інформацію, необхідну для виконання ними своїх функцій передбачених законом.

Стаття 8. Правомочність члена Регулятора

1. Членом Регулятора може бути громадянин України, який має повну вищу освіту (технічну, юридичну або економічну), високі професійні та моральні якості, досвід роботи у сферах транспорту не менше п'яти років, у тому числі на керівних посадах не менше двох років, володіє державною мовою, має освітній і професійний рівень, необхідні для виконання своїх посадових обов'язків.

2. Не може бути призначена на посаду члена Регулятора особа, яка:

1) є членом політичної партії;

2) є членом органів управління суб'єктів регулювання або близькі особи якої, визначені Законом України «Про запобігання корупції», є членом органів управління таких суб'єктів господарювання;

3) володіє прямо або опосередковано підприємствами або корпоративними правами будь-яких суб'єктів регулювання або члени сім'ї якої, визначені Законом України «Про запобігання корупції», є власниками таких підприємств або корпоративних прав;

4) за рішенням суду визнана недієздатною або дієздатність якої обмежена;

5) має судимість за вчинення злочину, не погашену або не зняту в установленому законом порядку (крім реабілітованої особи);

6) притягалася на підставі обвинувального вироку, що набрав законної сили, до кримінальної відповідальності за вчинення корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією;

7) до якої протягом року до дня подання заявки на відкритий конкурс застосовувалося адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією;

8) відповідно до вироку суду позбавлена права займатися діяльністю, пов'язаною з виконанням функцій держави, або обіймати відповідні посади;

10) у разі призначення є близькою особою відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» іншим членам Регулятора;

11) не подала декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування за минулий рік та / або не пройшла спеціальну перевірку відповідно до Закону України «Про запобігання корупції»;

12) є особою, до якої застосовуються заборони, визначені частиною третьою або четвертою статті 1 Закону України «Про очищення влади»;

13) має громадянство іншої держави.

Особа, яка впродовж року до подання заяви на участь у конкурсі входила до складу керівних органів політичної партії або перебувала у трудових чи інших договірних відносинах з політичною партією, не може брати участь у конкурсі на зайняття посади члена Регулятора.

Особа, яка призначена на посаду члена Регулятора зобов'язана протягом 30 днів після призначення (обрання) на посаду передати в управління іншій особі належні їй підприємства та корпоративні права у порядку, встановленому законом.

Стаття 9. Особливості призначення, припинення повноважень та правового статусу членів Регулятора

1. До складу Регулятора входять шість членів та Голова.

2. Призначення на посаду члена Регулятора здійснюється за результатами відкритого конкурсного відбору на зайняття цієї посади, крім випадків, передбачених цим Законом. Організацію та проведення конкурсного відбору здійснює Конкурсна комісія з добору кандидатів на посади членів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту (далі - Конкурсна комісія), що утворюється і діє відповідно до цього Закону.

3. До складу Конкурсної комісії входять:

1) п'ять осіб, яких визначає Кабінет Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері транспорту.

Конкурсна комісія вважається повноважною у разі затвердження в її складі не менше п'яти осіб.

Членами Конкурсної комісії можуть бути особи, які мають повну вищу освіту, бездоганну ділову репутацію, високі професійні та моральні якості. Членами Конкурсної комісії не можуть бути особи, які є членами органів управління суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сфері транспорту та суб'єктів

господарювання, що провадять діяльність на суміжних ринках, а також особи, зазначені в частині другій статті 8 цього Закону, та особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, відповідно до пункту 1 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції».

Член Конкурсної комісії не має права брати участь у конкурсному відборі на зайняття посади члена Регулятора.

Строк повноважень члена Конкурсної комісії становить три роки та може бути припинений достроково за ініціативою органу або особи, що призначила такого члена Конкурсної комісії, або за власною ініціативою члена Конкурсної комісії.

Члени Конкурсної комісії виконують свої функції на громадських засадах.

Конкурсна комісія обирає голову та затверджує регламент своєї роботи.

Засідання Конкурсної комісії проводяться у формі відкритих слухань. Протокол засідання розміщується на офіційному вебсайті Кабінету Міністрів України протягом трьох робочих днів з дня його проведення.

Засідання Конкурсної комісії проводяться у формі відкритих слухань. Забезпечується відео- та аудіофіксація і трансляція у режимі реального часу засідання Конкурсної комісії на офіційному вебсайті Кабінету Міністрів України.

Забороняється незаконне втручання державних органів, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб, політичних партій, громадських організацій, інших фізичних або юридичних осіб у діяльність Конкурсної комісії.

Інформація про час і місце проведення засідання Конкурсної комісії оприлюднюється на офіційному веб-сайті Кабінету Міністрів України не пізніше ніж за два робочі дні до його початку.

Роботу Конкурсної комісії забезпечує Секретаріат Кабінету Міністрів України.

Конкурсна комісія оголошує прийом заявок на відкритий конкурс:

у разі обрання новоствореного складу Регулятора, - протягом двох місяців з дня набрання чинності цього Закону;

у разі закінчення строку повноважень члена (членів) Регулятора, визначеного цим Законом, - за три місяці до дня закінчення строку повноважень;

у разі дострокового припинення повноважень члена (членів) Регулятора відповідно до цього Закону - протягом п'яти робочих днів із дня припинення повноважень.

Прийом заявок на відкритий конкурс здійснюється протягом 45 календарних днів з дня оголошення конкурсу. Порядок та умови проведення відкритого конкурсу затверджуються Конкурсною комісією та розміщуються на офіційному вебсайті Кабінету Міністрів України, в загальнодержавних друкованих засобах масової інформації.

Особа, яка претендує на участь у конкурсі, подає такі документи:

1) заяву про участь у конкурсі із зазначенням основних мотивів щодо зайняття посади члена Регулятора, до якої додається резюме довільної форми;

2) заяву про надання згоди на проведення спеціальної перевірки відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» та на обробку персональних даних відповідно до Закону України «Про захист персональних даних»;

3) автобіографію, що містить: прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), число, місяць, рік і місце народження, громадянство, відомості про освіту, трудову діяльність, посаду (заняття), місце роботи, громадську діяльність (у тому числі на виборних посадах), членство у політичних партіях, у тому числі в минулому, наявність трудових або будь-яких інших договірних відносин з політичною партією упродовж двох років, що передують поданню заяви (незалежно від тривалості), контактний номер телефону та адресу електронної пошти, відомості про наявність чи відсутність судимості;

4) особовий листок з обліку кадрів;

5) копію паспорта громадянина України;

6) копії документів про освіту, а також вчені звання та наукові ступені (за наявності);

7) медичну довідку про стан здоров'я за формою, затвердженою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, щодо перебування особи на обліку в психоневрологічних або наркологічних закладах охорони здоров'я;

8) копію військового квитка або посвідчення особи військовослужбовця (для військовослужбовців або військовозобов'язаних);

9) декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за рік, що передує року, в якому було оприлюднено оголошення про конкурс, за формою, визначеною відповідно до Закону України «Про запобігання корупції».

Відомості, що містяться у поданих відповідно до цієї частини документах, підлягають оприлюдненню упродовж трьох робочих днів після закінчення строку подання заявки на відкритий конкурс на офіційному вебсайті Кабінету Міністрів України, крім відомостей, які відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» віднесені до інформації з обмеженим доступом, та відомостей про контактний номер телефону, адресу електронної пошти кандидата.

Конкурсна комісія протягом 30 календарних днів з дня завершення прийому заявок на відкритий конкурс проводить необхідні процедури, передбачені порядком проведення відкритого конкурсу, за результатами голосування складає рейтинг кандидатів на посаду члена (членів) Регулятора та оприлюднює його на офіційному вебсайті Кабінету Міністрів України. Протягом зазначеного строку також проводяться спеціальна перевірка кандидатів, передбачена Законом України «Про запобігання корупції», і перевірка, передбачена Законом України «Про очищення влади».

Рішення Конкурсної комісії приймаються простою більшістю голосів її членів. У разі рівного розподілу голосів голос голови Конкурсної комісії є вирішальним.

Конкурсна комісія подає на розгляд Прем'єр-міністру України кандидатури до персонального складу Регулятора, які отримали найвищий рейтинг і пройшли передбачену цим Законом перевірку, загальним списком у кількості з розрахунку дві особи на одну посаду члена Регулятора.

Члени Регулятора призначаються на посади рішенням Кабінету Міністрів України.

4. На працівників центрального апарату і територіальних органів, крім голови та членів, Регулятора поширюється правовий статус державних службовців.

5. Строк повноважень членів Регулятора становить шість років. При цьому забезпечується періодична ротація складу Регулятора. Одна й та сама особа не може бути членом Регулятора більше двох строків поспіль.

Схемою ротації членів Регулятора передбачається, що не більше двох нових членів Регулятора призначаються (призначаються повторно) протягом кожного календарного року, крім випадків, коли більше двох членів Регулятора звільняються достроково з посади протягом цього періоду. У разі дострокового звільнення членів Регулятора з посади нові призначення здійснюються на залишковий період перебування на посаді звільнених членів Регулятора.

6. Особа, повноваження якої на посаді члена Регулятора припинені, зобов'язана наступного року після припинення повноважень подати декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за минулий рік відповідно до Закону України «Про запобігання корупції».

Протягом двох років з дня припинення повноважень члена Регулятора особа не має права мати трудові або інші договірні відносини з будь-яким суб'єктом господарювання, що провадить діяльність у сфері транспорту.

Стаття 10. Голова Регулятора

1. Голова Регулятора обирається членами Регулятора шляхом голосування.

Голова Регулятора переобирається кожні два роки після дня затвердження першого складу Регулятора відповідно до цього Закону. У разі дострокового припинення повноважень Голови Регулятора члени Регулятора у 10-денний строк обирають члена Регулятора, який виконує обов'язки Голови до призначення нового члена Регулятора.

2. Голова Регулятора:

1) очолює Регулятор, спрямовує його діяльність;

2) розподіляє обов'язки між членами Регулятора відповідно до регламенту Регулятора;

3) подає на погодження центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері транспорту, проект кошторису Регулятора на наступний рік;

4) представляє Регулятора у відносинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності, громадянами, громадськими організаціями, а також з міжнародними установами та організаціями;

5) представляє на пленарному засіданні Верховної Ради України річний звіт про діяльність Регулятора, а також звіт про використання коштів;

6) бере участь у засіданнях Кабінету Міністрів України з правом дорадчого голосу;

7) головує на засіданнях Регулятора та підписує від імені Регулятора накази і розпорядження;

8) призначає члена Регулятора тимчасово виконуючим функцій та повноважень Голови у разі її тимчасової відсутності;

9) здійснює інші повноваження, передбачені законом.

Стаття 11. Фінансування діяльності Регулятора

1. Фінансування Регулятора, його центрального апарату і територіальних органів здійснюється за рахунок внесків на регулювання, які сплачуються суб'єктами регулювання, відповідно до бюджетного законодавства.

Внески на регулювання зараховуються до Державного бюджету України, відповідно до Бюджетного кодексу України.

Зарахування внесків визначається законом про Державний бюджет на період до внесення відповідних змін до Бюджетного кодексу України.

2. Регулятор затверджує свій кошторис відповідно до бюджетного законодавства.

Після погодження проект кошторису подається Регулятором до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної бюджетної політики, для його включення до проекту Державного бюджету України на відповідний рік.

3. Контроль за цільовим використанням коштів Регулятора здійснюється відповідно до законодавства.

Звіт про виконання кошторису оприлюднюється на офіційному вебсайті Регулятора та подається до Верховної Ради України разом із річним звітом Регулятора.

Стаття 12. Оплата праці членів Регулятора, працівників центрального апарату і територіальних органів Регулятора

1. Умови оплати праці членів Регулятора визначаються з урахуванням особливостей цього Закону.

2. Умови оплати праці, надання відпусток, питання соціального захисту працівників центрального апарату, окрім Голови та членів Регулятора, його

територіальних органів визначаються Законом України «Про державну службу» з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом.

3. Установлюються такі посадові оклади членам Регулятора, працівникам центрального апарату і територіальних органів Регулятора відповідно до розміру мінімальної заробітної плати, визначеної законом про Державний бюджет України на відповідний рік:

Голова Регулятора - 50;

член Регулятора - 40;

керівник, заступник керівника самостійного структурного підрозділу центрального апарату або територіального органу Регулятора, інші працівники центрального апарату або територіального органу Регулятора - від 10 до 30.

4. Розмір та порядок встановлення надбавок, премій, інших виплат працівникам центрального апарату і територіальних органів Регулятора визначаються Законом України «Про державну службу».

Стаття 13. Порядок сплати внесків на регулювання

1. Платниками внесків на регулювання у сфері транспорту є суб'єкти регулювання, визначені статтею 3 цього Закону.

2. Базою нарахування внеску на регулювання є чистий дохід платників внеску на регулювання від діяльності, що регулюється Регулятором, за звітний квартал.

3. Ставка внеску на регулювання визначається Регулятором щорічно шляхом ділення планового обсягу потреб у фінансуванні Регулятора на чистий дохід платників внеску на регулювання від діяльності, що регулюється Регулятором, за попередній рік.

Ставка внеску на регулювання не може перевищувати 0,1 відсотка чистого доходу платника внеску на регулювання від діяльності у сфері транспорту за попередній рік.

Методика (порядок) визначення ставки внеску на регулювання затверджується Регулятором.

4. Внески на регулювання сплачуються платниками до Державного бюджету України щоквартально, протягом перших 30 днів кварталу, наступного за звітним, та є джерелом фінансування Регулятора.

5. У разі несплати внеску на регулювання або сплати його не в повному обсязі протягом кварталу, наступного за звітним, Регулятор приймає рішення про накладення на такого платника внеску штрафу у розмірі 5 відсотків несплаченої суми внеску на регулювання.

Рішення про накладення штрафу приймається Регулятором на підставі акта перевірки суб'єкта господарювання або подання відповідного структурного підрозділу Регулятора про несплату внеску на регулювання або сплату його не в повному обсязі протягом кварталу, наступного за звітним, у 15-денний строк з

моменту складення акта перевірки або отримання відповідного подання та оформлюється постановою Регулятора.

Штраф може бути накладено протягом шести місяців з дня виявлення правопорушення, але не пізніше одного року з дня його вчинення.

Кошти, отримані внаслідок стягнення штрафів, зараховуються до доходів Державного бюджету України.

Платники внесків на регулювання не пізніше 15 днів з дня вручення або отримання копії постанови про накладення штрафу зобов'язані сплатити штраф та надати Регулятору копію завіреного банком платіжного документа, що засвідчує факт сплати штрафу.

У разі несплати штрафу та/або ненадання копії платіжного документа, що засвідчує факт сплати штрафу, в зазначений строк, виконання постанови про накладення штрафу здійснюється державною виконавчою службою в порядку, встановленому Законом України «Про виконавче провадження».

Рішення Регулятора про накладення штрафу може бути оскаржено до суду в порядку, встановленому законом.

Стаття 14. Порядок організації роботи Регулятора та прийняття рішень

1. Засідання Регулятора є основною формою його роботи як колегіального органу. Порядок організації роботи Регулятора, зокрема проведення його засідань, визначається регламентом, що затверджується Регулятором, та підлягає оприлюдненню на його офіційному вебсайті.

2. Засідання Регулятора проводяться у формі відкритих слухань. На відкритих слуханнях розглядаються всі питання, розгляд яких належить до повноважень Регулятора, крім питань, що містять таємну інформацію.

У разі розгляду Регулятором питання, що містить таємну інформацію, порядок доступу до якої регулюється законом, Регулятор приймає рішення про розгляд такого питання в режимі закритого слухання.

3. Засідання Регулятора є правомочними у разі присутності на ньому всього складу Регулятора. У відкритих слуханнях мають право брати участь представники суб'єктів регулювання, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, організацій, що представляють інтереси споживачів, громадських організацій, засобів масової інформації та інші заінтересовані особи.

У разі розгляду питання на закритих слуханнях Регулятор приймає рішення щодо доступу осіб, які можуть бути присутніми на таких слуханнях.

4. Голосування на засіданнях Регулятора здійснюється членами Регулятора особисто та самостійно.

Перелік питань, що виносяться на розгляд Регулятора під час засідань, оприлюднюється на його офіційному веб-сайті не пізніше одного робочого дня до дня його проведення.

Рішення Регулятора вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало не менше половини членів Регулятора. Кожний член Регулятора має один голос. Член Регулятора, не згодний з прийнятим рішенням, може письмово викласти свою окрему думку, яка додається до такого рішення.

Рішення Регулятора оформлюються постановами, крім рішень щодо усунення порушень, виявлених під час здійснення контролю, які оформлюються розпорядженнями. Рішення Регулятора підписуються Головою.

Результати засідання Регулятора оформлюються протоколом. Протокол засідання Регулятора оприлюднюється на його офіційному вебсайті не пізніше п'яти робочих днів з дня його проведення. Якщо до рішення Регулятора була подана окрема думка члена Регулятора, вона розміщується у публічному доступі як невід'ємна частина протоколу.

Регулятор у межах своїх повноважень, на основі і на виконання Конституції та законів України, актів Президента України та постанов Верховної Ради України, прийнятих відповідно до Конституції та законів України, актів Кабінету Міністрів України видає накази, які підписує Голова Регулятора.

5. Накази Регулятора нормативно-правового змісту підлягають державній реєстрації центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної правової політики та включаються до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів.

6. Накази Регулятора, які є нормативно-правовими актами, після включення до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів опубліковуються державною мовою в офіційних друкованих виданнях.

7. Всі накази Регулятора оприлюднюються державною мовою на офіційному сайті Регулятора в порядку, передбаченому Законом України «Про доступ до публічної інформації».

Проекти наказів Регулятора, які мають нормативно-правовий характер, оприлюднюються на офіційному веб-сайті Регулятора, відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації», крім випадків виникнення надзвичайних ситуацій та інших невідкладних випадків, передбачених законом, коли такі проекти актів оприлюднюються негайно після їх підготовки.

8. Накази Регулятора, які є нормативно-правовими актами і пройшли державну реєстрацію, набирають чинності з дня офіційного опублікування, якщо інше не передбачено самими актами, але не раніше дня офіційного опублікування.

Регулятор веде реєстр всіх прийнятих рішень та забезпечує вільний доступ до них на своєму офіційному веб-сайті у затвердженому ним порядку.

9. Підготовка проектів рішень Регулятора, що мають ознаки регуляторних актів відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», здійснюється у порядку, визначеному цим Законом.

10. Накази Регулятора або їх окремі частини можуть бути оскаржені фізичними та юридичними особами до адміністративного суду в порядку, встановленому законом.

11. Скасування наказу Регулятора Кабінетом Міністрів України має наслідком припинення вчинення будь-якими органами, особами дій, спрямованих на виконання скасованого наказу Регулятора, здійснення повноважень, визначених цим наказом.

Стаття 15. Колегія Регулятора, інші консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи Регулятора

1. Для підготовки рекомендацій щодо виконання завдань Регулятора може утворюватися колегія як консультативно-дорадчий орган.

2. Періодичність проведення засідань колегії визначається Головою Регулятора.

3. Рішення колегії оформляється протоколом.

4. Рішення колегії можуть бути реалізовані шляхом видання Головою Регулятора відповідного наказу.

5. Для розгляду наукових рекомендацій та проведення фахових консультацій з основних питань діяльності у Регуляторі можуть утворюватися інші постійні або тимчасові консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи.

6. Рішення про утворення чи ліквідацію колегії, інших постійних або тимчасових консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів приймає голова Регулятора.

7. Кількісний та персональний склад колегії, інших постійних або тимчасових консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів і положення про них затверджує Голова Регулятора.

Розділ III ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ФУНКЦІЙ ТА ПОВНОВАЖЕНЬ РЕГУЛЯТОРА

Стаття 16. Здійснення державного нагляду (контролю) Регулятором

1. Регулятор здійснює державний (нагляд) контроль за дотриманням суб'єктами регулювання законодавства у відповідних сферах шляхом проведення планових та позапланових виїзних, а також невиїзних перевірок відповідно до порядку, встановленого Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

2. Про виявлені під час проведення перевірок факти, що можуть свідчити про порушення законодавства про захист економічної конкуренції або про наявність

ознак злочину, Регулятор повідомляє Антимонопольний комітет України або правоохоронні органи відповідно до повноважень, встановлених законом.

3. Виробництво (виготовлення) або реалізація продукції, виконання робіт, надання послуг суб'єктами регулювання можуть бути зупинені повністю або частково виключно за рішенням суду.

Відновлення виробництва (виготовлення) або реалізації продукції, виконання робіт, надання послуг суб'єктами регулювання після призупинення можливе з моменту отримання Регулятором, повідомлення суб'єкта регулювання про усунення ним усіх встановлених судом порушень.

Стаття 17. Моніторинг ринків у сфері транспорту

1. Регулятор здійснює моніторинг функціонування ринків у сфері транспорту, який забезпечується шляхом проведення аналізу та оцінки, зокрема:

- 1) рівня прозорості та конкуренції на ринках у сфері транспорту;
- 2) рівня та ефективності ринків у сфері транспорту, рівня конкуренції, статистичних змін за видами транспорту, територіальною ознакою, видами сполучень, видами транспортно-технологічних систем.
- 3) застосування цін і тарифів у сферах, що регулюються;
- 4) виконання суб'єктами регулювання своїх зобов'язань відповідно до законодавства;
- 6) відсутності проявів перехресного субсидіювання між різними видами діяльності на ринках у сфері транспорту;

Порядок здійснення моніторингу ринків у сфері транспорту, включаючи період моніторингу, визначається Регулятором.

2. Регулятор оприлюднює результати моніторингу функціонування ринків у сферах транспорту на своєму офіційному вебсайті не пізніше місячного строку після завершення періоду моніторингу.

Стаття 18. Міжнародне співробітництво

1. Регулятор:

1) здійснює в межах своїх повноважень міжнародне співробітництво з відповідними органами іноземних держав, бере в установленому порядку участь у підготовці проектів міжнародних договорів України, укладає відповідно до Закону України «Про міжнародні договори України» міжнародні договори міжвідомчого характеру;

2) вивчає, узагальнює та поширює досвід іноземних держав, бере участь у залученні та координації міжнародної технічної допомоги, представляє в межах повноважень в установленому порядку інтереси України у міжнародних організаціях;

3) здійснює адаптацію національного законодавства в частині регулювання

тарифної політики у сфері транспорту, що надається суб'єктами природних монополій та суб'єктами господарювання, що провадять діяльність на суміжних ринках, відповідно до вимог міжнародних нормативних документів у рамках членства України в міжнародних організаціях.

Розділ IV

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ПРИРОДНИХ МОНОПОЛІЙ У СФЕРІ ТРАНСПОРТУ ТА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЩО ПРОВАДЯТЬ ДІЯЛЬНІСТЬ НА СУМІЖНИХ РИНКАХ, ПОСАДОВИХ ОСІБ НАЦІОНАЛЬНОЇ КОМІСІЇ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ТРАНСПОРТУ

Стаття 19. Відповідальність суб'єктів регулювання

1. Суб'єкти регулювання несуть відповідальність за порушення вимог цього Закону відповідно до Закону України «Про природні монополії».
2. Посадові особи суб'єктів регулювання за невиконання рішень Регулятора, неподання або несвоєчасне подання інформації Регулятору або подання завідомо недостовірних відомостей несуть адміністративну відповідальність відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення.
3. Прибуток, одержаний суб'єктами регулювання внаслідок порушення норм цього Закону та Закону України «Про природні монополії», повертається користувачам відповідних послуг шляхом зменшення тарифів на даний вид послуг на суму надлишково одержаного прибутку.
4. Виручка, одержана суб'єктами регулювання внаслідок порушення встановлених Регулятором рівня тарифів (зборів, плат), повертається користувачам відповідних послуг шляхом зменшення тарифів на даний вид послуг на суму надлишково одержаної виручки.
5. Збитки, завдані діяльністю чи бездіяльністю суб'єктів регулювання внаслідок порушення норм цього Закону та Закону України «Про природні монополії», підлягають відшкодуванню в порядку, передбаченому цивільним законодавством.

Стаття 20. Відповідальність посадових осіб Регулятора

1. За порушення вимог цього Закону, інших актів законодавства, невиконання або неналежне виконання своїх службових обов'язків, що призвело до порушення прав та інтересів суб'єктів природних монополій у сфері транспорту та суб'єктів господарювання на суміжних ринках, що охороняються законом, Голова та члени Регулятора і посадові особи його апарату несуть відповідальність згідно із законом.
2. Збитки, завдані внаслідок прийняття неправомірних рішень, дій чи

бездіяльності Регулятора, що порушують норми цього Закону, підлягають відшкодуванню.

Розділ V ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

2. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122):

доповнити Кодекс статтею 188⁵² такого змісту:

«Стаття 188⁵². Невиконання законних вимог посадових осіб національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту

Ненадання або несвоєчасне надання інформації, необхідної для виконання покладених на національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, завдань, —

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб суб'єктів природних монополій у сфері транспорту або суб'єктів господарювання, які провадять діяльність на суміжних ринках, у розмірі від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Надання національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, завідомо недостовірних відомостей посадовими особами суб'єктів природних монополій у сфері транспорту або суб'єктів господарювання, які провадять діяльність на суміжних ринках, —

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб таких суб'єктів господарювання у розмірі від п'ятисот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Невиконання або несвоєчасне виконання суб'єктами природних монополій у сфері транспорту або суб'єктами господарювання, які провадять діяльність на суміжних ринках, рішень національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, -

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб таких суб'єктів господарювання у розмірі від двох до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.»;

доповнити Кодекс статтею 244²⁴ такого змісту:

«Стаття 244²⁴. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, розглядає справи про адміністративні правопорушення, передбачені статтею 188⁵² цього Кодексу.

Розглядати справи про адміністративні правопорушення та накладати

адміністративні стягнення від імені національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, мають право Голова, члени національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, та уповноважені нею посадові особи.»;

2) у Кодексі торговельного мореплавства України (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 47 – 52, ст. 349):

у статті 3:

частину другу після слів «нормативні документи з питань торговельного мореплавства» доповнити словами «(крім тарифів на спеціалізовані послуги, що надаються у морському порту суб'єктами природних монополій, що підлягають державному регулюванню), перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, портові збори»;

доповнити статтю частиною такого змісту:

«Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, здійснює державне регулювання тарифів на спеціалізовані послуги, що надаються у морському порту суб'єктами природних монополій, та послуги, які оплачуються у складі портових зборів.»;

у статті 106 слова «центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері транспорту, за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики економічного розвитку» замінити словами «національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту»;

у частині першій статті 115 слова «центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері транспорту, за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики економічного розвитку» замінити словами «національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту»;

3) у Повітряному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 48 – 49, ст. 536):

статтю 5 доповнити новою частиною такого змісту:

«5. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту здійснює формування тарифів на:

аеронавігаційне обслуговування польотів повітряних суден на підході та в районі аеродрому, у відповідності до положень нормативних документів міжнародних організацій членом яких є Україна;»;

пункт 6 частини першої статті 6 після слів «аеронавігаційного обслуговування» доповнити словами «(крім встановлення тарифів)»;

4) статтю 4 Закону України «Про транспорт» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 51, ст. 446; 2014 р., № 8, ст. 88) після слів «центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у

сфері транспорту, дорожнього господарства, туризму та інфраструктури» доповнити словами «, національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту»;

5) у Законі України «Про залізничний транспорт» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 40, ст. 183; 2004 р., № 13, ст. 181; 2012 р., № 49, ст. 554):

частину першу статті 9 викласти в такій редакції:

«Встановлення тарифів на перевезення вантажів (крім тарифів на транзитні перевезення вантажів залізничним транспортом), пасажирів, багажу, вантажобагажу (крім приміських перевезень та перевезень швидкісними поїздами категорії Інтерсіті+ у вагонах першого класу) залізничним транспортом здійснюється національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, на підставі бюджетної, цінової та тарифної політики в порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України.»;

6) у Законі України «Про центральні органи виконавчої влади» (Відомості Верховної Ради України, від 23.09.2011 - 2011 р., № 38, стор. 1696, стаття 385) статтю 24 доповнити частиною 1¹ такого змісту:

«1¹. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту є центральним органом виконавчої влади із спеціальним статусом.»;

частину четверту викласти у такій редакції:

«4. Положення цього Закону поширюються на Антимонопольний комітет України, Фонд державного майна України, Державний комітет телебачення і радіомовлення України, Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, інші утворені Кабінетом Міністрів України центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом, крім випадків, коли Конституцією та законами України визначені інші особливості організації та порядку їх діяльності.».

6) у Законі України «Про природні монополії» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 30, ст. 238; 2004 р., № 12, ст. 155; 2010 р., № 49, ст. 571; 2013 р., № 7, ст. 65, № 18, ст. 162, № 19 – 20, ст. 186, № 40, ст. 537):

Статтю 2 доповнити частиною четвертою такого змісту:

«4. Дія Положень розділу III цього Закону не поширюється на Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту.».

абзац дев'ятий частини першої статті 5 викласти в такій редакції:

«користування інфраструктурою залізничного транспорту загального користування стратегічного значення;»;

абзац четвертий статті 6 викласти в такій редакції:

«внутрішні та міжнародні перевезення пасажирів, багажу, вантажобагажу, вантажів залізничним, повітряним, річковим, та морським транспортом, а також пов'язані з ними послуги, перелік яких визначає Кабінет Міністрів України;».

7) у Законі України «Про Кабінет Міністрів України» (Відомості Верховної Ради України, 2014, № 13, ст.222, Відомості Верховної Ради України, 2019, № 4, ст.32):

Статтю 42 доповнити частиною 11¹ такого змісту:

«11¹. Вносить на розгляд Кабінету Міністрів України пропозиції щодо затвердження персонального складу Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту;».

8) у Законі України «Про політичні партії в Україні» абзац четвертий статті 6 доповнити пунктом такого змісту:

«11) члени Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту.».

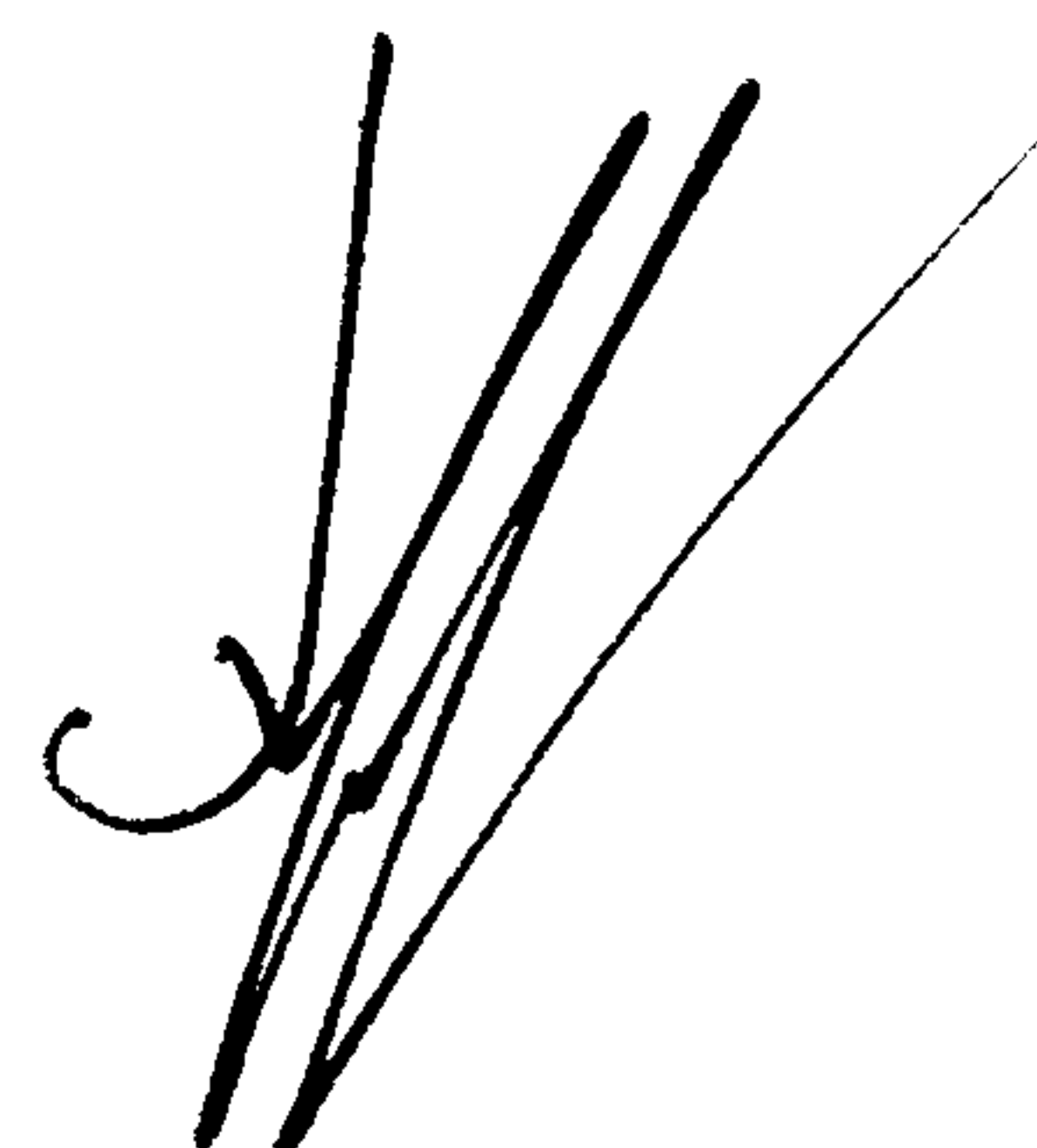
3. Кабінету Міністрів України у шестимісячний строк після набрання чинності цим Законом:

привести власні нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації положень цього Закону.

Голова
Верховної Ради України

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
проекту Закону України «Про Національну комісію, що здійснює
державне регулювання у сфері транспорту»

I. Визначення проблеми

Проект Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту» (далі - проект Закону) розроблено відповідно до Конституції України, Закону України «Про природні монополії», «Про ціни і ціноутворення» та на виконання абзацу дев'ятого підпункту «а» пункту 1 статті 1 Указу Президента України від 08 листопада 2019 року № 837/2019, яким доручено Кабінету Міністрів України вжити заходів стосовно розроблення, внесення на розгляд Верховної Ради України та супроводження законопроектів щодо створення та функціонування державного колегіального органу, який здійснює державне регулювання у сфері транспорту.

Відповідно до абзацу першого частини першої статті 4 Закону України «Про природні монополії» (далі – Закон) встановлено, що регулювання діяльності суб'єктів природних монополій у сферах, визначених статтею 5 Закону, здійснюється національними комісіями регулювання природних монополій, які утворюються і функціонують відповідно до цього Закону.

Частиною першою статті 5 Закону до сфер діяльності суб'єктів природних монополій віднесено, зокрема, користування залізничними коліями, диспетчерськими службами, вокзалами та іншими об'єктами інфраструктури, що забезпечують рух залізничного транспорту загального користування, управління повітряним рухом, спеціалізовані послуги у річкових, морських портах, морських рибних портах та аеропортах відповідно до переліку, визначеного Кабінетом Міністрів України.

Крім того, статтею 6 Закону встановлено, що до суміжних ринків, що регулюються відповідно до цього Закону, належать внутрішні та міжнародні перевезення пасажирів та вантажів залізничним, повітряним, річковим та морським транспортом.

Утворення Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту (далі – Регулятор) має забезпечити ефективне державне регулювання діяльності на ринках природних монополій у галузі транспорту, зокрема з питань формування цінової (тарифної) політики, відповідно до Закону.

Разом з тим, наділення Регулятора повноваженнями з ліцензування у сфері залізничного, морського, річкового та повітряного транспорту не узгоджується з державною політикою у сфері ліцензування господарської діяльності. Орган ліцензування видає, приймає рішення про визнання ліцензій недійсними та здійснює у межах своєї компетенції контроль за додержанням ліцензіатами ліцензійних умов (стаття 6 Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності»).

Також необхідно враховувати, що ліцензування нерозривно пов'язане із забезпеченням безпеки у певних видах господарської діяльності, і отримання ліцензії є свідченням того, що конкретний суб'єкт господарювання здатний

забезпечити не тільки якісне надання послуг (виконання робіт), але й гарантувати безпеку таких робіт та послуг для їхніх споживачів та суміжних учасників ринку, тому віднесення до компетенції органу державної влади, уповноваженого здійснювати нагляд та контроль у відповідній сфері, функцій щодо ліцензування певних видів господарської діяльності є необхідною гарантією спроможності такого органу здійснювати вплив на суб'єкта господарювання, який припускається порушень вимог та правил безпеки.

Крім того, міжнародний досвід свідчить про те, що в багатьох країнах функції з видачі ліцензій та здійснення ліцензійного контролю здійснюють Міністерство транспорту та транспортні інспекції. Так, наприклад, в Угорщині та Польщі ліцензування за Транспортною інспекцією; у Німеччині, Франції та Чехії, – орган ліцензування підпорядковується відповідному міністерству.

Утворення Регулятора має стати вагомим важелем забезпечення підвищення ефективності державного регулювання діяльності на ринках природних монополій та суміжних ринках у галузі транспорту, зокрема, з питань формування цінової (тарифної) політики.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	
Держава	+	
Суб'єкти господарювання	+	
У тому числі суб'єкти малого підприємництва		+

II. Цілі державного регулювання

Метою проекту Закону є забезпечення ефективності функціонування ринків транспортних послуг на основі збалансування інтересів суспільства, суб'єктів природних монополій та споживачів транспортних послуг.

Проект Закону розроблено на виконання Закону України «Про природні монополії», а також абзацу дев'ятого підпункту «а» пункту 1 статті 1 Указу Президента України від 08 листопада 2019 року № 837/2019, яким доручено Кабінету Міністрів України вжити заходів стосовно розроблення, внесення на розгляд Верховної Ради України та супроводження законопроектів щодо створення та функціонування державного колегіального органу, який здійснює державне регулювання у сфері транспорту.

Впровадження проекту Закону забезпечить здійснення регулювання діяльності суб'єктів природних монополій на ринках транспортних послуг та суміжних ринках, а також вирішення в межах компетенції спірних питань, що виникають між споживачами та суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність на ринках транспортних послуг.

Державне регулювання діяльності на ринках транспорту забезпечить реалізацію таких цілей:

збалансування інтересів суб’єктів господарювання, які здійснюють свою діяльність на ринку транспортних послуг, що перебуває у стані природної монополії, та споживачів їх послуг;

забезпечення рівних можливостей доступу до послуг підприємств транспорту, які здійснюють свою діяльність на ринку, що перебуває у стані природної монополії;

запобігання монополізації та сприяння конкуренції на суміжних ринках;
формування цінової і тарифної політики на ринку транспортних послуг із застосуванням стимулюючих механізмів, контролю за ціноутворенням, недопущення перехресного субсидіювання.

ІІІ. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Збереження чинного регулювання
Альтернатива 2	Внесення змін до чинного законодавства в частині відміни державного регулювання цін (тарифів) на послуги транспорту
Альтернатива 3	Прийняття Закону

Інші способи, що не передбачають розроблення та прийняття Закону, є неприйнятними, оскільки розв’язання зазначених проблем лежить передусім у правовій площині.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1. Збереження чинного регулювання	-	відсутнє збалансування інтересів суб’єктів господарювання, які здійснюють свою діяльність на ринку транспортних послуг, що перебуває у стані природної монополії, та споживачів їх послуг;

		відсутність системності в існуючій моделі державного регулювання; не відповідність ідеології та принципам регулювання діяльності на ринках природних монополій та суміжних ринках;
Альтернатива 2. Внесення змін до чинного законодавства	-	втрата державою важливих функцій в умовах ринкової економіки; створення умов, за яких можливе зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція; створення загроз щодо неможливості економіки України витримати рівень вільних цін (тарифів) на транспортні послуги
Альтернатива 3. Прийняття Закону	Створення нових підходів до управління економікою з поступовою заміною прямого адміністративного втручання на становлення правових меж щодо здійснення економічної діяльності та рівня регулювання господарювання підприємств транспорту; адаптація законодавства України з питань державного регулювання діяльності підприємств транспорту до законодавства Європейського Союзу; формування цінової політики із застосуванням стимулюючих механізмів;	-

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1. Збереження чинного регулювання	-	Відсутність подальшого розвитку приватної власності, зокрема відсутність нових підходів до управління економікою з поступовою заміною прямого адміністративного втручання на становлення правових меж щодо здійснення економічної діяльності та рівня регулювання господарювання підприємств транспорту;
Альтернатива 2. Внесення змін до чинного законодавства	-	Відсутність захисту конкуренції підприємницької діяльності; створення умов, за яких можливе зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція; створення загроз щодо неможливості економіки України витримати рівень вільних цін (тарифів) на транспортні послуги
Альтернатива 3. Прийняття Закону	Подальший розвиток приватної власності, що ґрунтується на нових підходах до управління економікою з поступовою заміною прямого адміністративного втручання на становлення правових меж щодо здійснення економічної діяльності та рівня регулювання	—

	господарювання підприємств транспорту; прозорі та прогнозовані тарифи на транспортні послуги	
--	--	--

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом, %
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	10	4	-	-	14
Питома вага групи у загальній кількості	71 %	29 %	-	-	100 %

Фінансування діяльності Регулятора здійснюватиметься за рахунок надходжень до спеціального фонду Державного бюджету України, внески до якого сплачуються суб'єктами господарювання природних монополій, що провадять діяльність у сфері транспорту та суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на суміжних ринках.

Обсяг спеціального фонду Державного бюджету України буде визначено на етапі підготовки кошторису після погодження такого кошторису Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету разом із вирішенням питання щодо чисельності працівників, розміщенням та матеріально-технічного забезпечення апарату Регулятора.

Також, проєктом Закону визначено, що ставка внеску на регулювання не може перевищувати 0,1 відсотка чистого доходу платника внеску на регулювання від діяльності у сфері транспорту за попередній рік.

Таким чином, передбачається, що АТ «Укрзалізниця», ДП «Адміністрація морських портів України», ДП «Украерорух» та інші суб'єкти господарювання, що провадять діяльність на суміжних ринках, здійснюватимуть внески до спеціального фонду Державного бюджету України, які не можуть перевищувати 0,1 відсотка їх чистого доходу. Таким чином відповідно до проєктів фінансових планів вищевказаних підприємств на 2020 рік чистих дохід становитиме:

ДП «Адміністрація морських портів України» - 6 772 152 000 грн,
ДП «Украерорух» - 4 819 763 000 грн,
ДП МА «Бориспіль» - 4 611 453 000 грн,
ДП «МА Львів ім. Д. Галицького» - 620 291 000 грн,
АТ «Укрзалізниця» - 103 079 137 400 грн.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1. Збереження чинного регулювання	-	Не відповідність ідеології та принципам регулювання діяльності на ринках природних монополій та суміжних ринках; формування цінової і тарифної політики із застосуванням механізмів, що допускають перехресне субсидіювання.
Альтернатива 2. Внесення змін до чинного законодавства	Запровадження вільного ціноутворення на транспортні послуги	-
Альтернатива 3. Прийняття Закону	Створення нових підходів до управління економікою з поступовою заміною прямого адміністративного втручання на становлення правових меж щодо здійснення економічної діяльності та рівня регулювання господарювання підприємств транспорту; формування цінової і тарифної політики на ринку транспортних послуг із застосуванням стимулюючих механізмів, недопущення перехресного субсидіювання створення умов щодо збалансування інтересів суб'єктів господарювання, які здійснюють свою діяльність на ринку	Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва орієнтовно складатимуть 119 млн грн.

	транспортних послуг, що перебувають у стані природної монополії, та споживачів їх послуг.	
--	---	--

Сумарні витрати для суб’єктів господарювання великого і середнього підприємництва

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1. Сумарні витрати для суб’єктів господарювання великого і середнього підприємництва	-
Альтернатива 2. Сумарні витрати для суб’єктів господарювання великого і середнього підприємництва	-
Альтернатива 3. Сумарні витрати для суб’єктів господарювання великого і середнього підприємництва	в межах 119 млн грн

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала	
Альтернатива 1	2	У випадку збереження ситуації, яка існує на цей час, цілі державного регулювання не будуть досягнуті	
Альтернатива 2	2	Цілі державного регулювання можуть бути досягнуті частково	
Альтернатива 3	4	Цілі державного регулювання будуть досягнуті повною мірою за умови прийняття Закону	
Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	Для держави: відсутні	Для держави: відсутнє збалансування інтересів суб’єктів	Не відповідає поставленим цілям державного регулювання

	Для громадян: відсутній Для суб'єктів господарювання: відсутні	господарювання, які здійснюють свою діяльність на ринку транспортних послуг, що перебуває у стані природної монополії, та споживачів їх послуг; відсутність системності в існуючій моделі державного регулювання; не відповідність ідеології та принципам регулювання діяльності на ринках природних монополій та суміжних ринках; Для громадян: відсутність подальшого розвитку приватної власності, зокрема відсутність нових підходів до управління економікою з поступовою заміною прямого адміністративного втручання на становлення правових меж щодо здійснення економічної діяльності та рівня	
--	--	--	--

		регулювання господарювання підприємств транспорту; Для суб'єктів господарювання: не відповідність ідеології та принципам регулювання діяльності на ринках природних монополій та суміжних ринках; формування цінової і тарифної політики із застосуванням механізмів, що допускають перехресне субсидіювання;	
Альтернатива 2	Для держави: відсутні Для громадян: відсутні Для суб'єктів господарювання: Запровадження вільного ціноутворення на транспортні послуги	Для держави: втрата державою важливих функцій в умовах ринкової економіки; створення умов, за яких можливе зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція; створення загроз щодо неможливості економіки України	Відповідає поставленим цілям частково.

		витримати рівень вільних цін (тарифів) на транспортні послуги Для громадян: Відсутність захисту конкуренції підприємницької діяльності; створення умов, за яких можливе зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція; створення загроз щодо неможливості економіки України витримати рівень вільних цін (тарифів) на транспортні послуги Для суб'єктів господарювання: відсутні	
Альтернатива 3	Для держави: створення нових підходів до управління економікою з поступовою	Для держави: відсутні Для громадян: відсутні	Прийняття цього регуляторного акта забезпечить досягнення цілей державного регулювання у сфері транспорту.

	заміною прямого адміністративного втручання на становлення правових меж щодо здійснення економічної діяльності та рівня регулювання господарювання підприємств транспорту; адаптація законодавства України з питань державного регулювання діяльності підприємств транспорту до законодавства Європейського Союзу; формування цінової політики із застосуванням стимулюючих механізмів; Для громадян: подальший розвиток приватної власності, що ґрунтується на нових підходах до управління економікою з поступовою заміною прямого адміністративного втручання на становлення правових меж щодо здійснення економічної	Для суб'єктів господарювання: сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва орієнтовно складатимуть 119 млн грн.	
--	---	--	--

	діяльності та рівня регулювання господарювання підприємств транспорту; прозорі та прогнозовані тарифи на транспортні послуги Для суб'єктів господарювання: Створення нових підходів до управління економікою з поступовою заміною прямого адміністративного втручання на становлення правових меж щодо здійснення економічної діяльності та рівня регулювання господарювання підприємств транспорту; Формування цінової і тарифної політики на ринку транспортних послуг із застосуванням стимулюючих механізмів, недопущення перехресного субсидіювання Створення умов щодо збалансування		
--	---	--	--

	інтересів суб'єктів господарювання, які здійснюють свою діяльність на ринку транспортних послуг, що перебувають у стані природної монополії, та споживачів їх послуг		
--	--	--	--

Альтернативним способом досягнення поставлених цілей може бути продовження здійснення певних регулюючих функцій органами виконавчої влади, в тому числі місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування. Проте, такий спосіб свідчить про відсутність системності в існуючій моделі регулювання та не відповідає ідеології та принципам регулювання діяльності на ринках природних монополій та суміжних ринках, що закріплені Законом України «Про природні монополії».

Крім того, недоліком такої системи регулювання ринків транспортних послуг є її внутрішня неузгодженість та певна невідповідність європейським стандартам.

Іншим альтернативним способом може бути відміна державного регулювання цін (тарифів) на послуги, що надаються суб'єктами господарювання, які здійснюють свою діяльність на ринку транспортних послуг. Проте, регулювання діяльності підприємств транспорту, які здійснюють свою діяльність на ринку, що перебуває у стані природної монополії, є однією з важливих функцій держави в умовах ринкової економіки, оскільки діяльність підприємств транспорту має велике суспільне значення, від її результатів залежить як життєзабезпечення населення, так і ефективність функціонування підприємств, установ, організацій.

Відповідно до частини третьої статті 42 Конституції України держава забезпечує захист конкуренції підприємницької діяльності. Не допускається зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція. Види і межі монополій визначаються законом.

Враховуючи викладене, а також те, що впровадження ринкових відносин в економіці України та подальший розвиток приватної власності потребують нових підходів до управління економікою з поступовою заміною прямого адміністративного втручання на становлення правових меж щодо здійснення економічної діяльності та рівня регулювання господарювання підприємств транспорту, а також адаптації законодавства України з питань державного регулювання діяльності підприємств транспорту до законодавства

Європейського Союзу найбільш прийнятним способом досягнення поставленої мети є спосіб, запропонований проектом Закону.

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1	Відсутність системності в існуючій моделі регулювання та не відповідність ідеології та принципам регулювання діяльності на ринках природних монополій та суміжних ринках, що закріплені Законом України «Про природні монополії»; збереження формування цінової і тарифної політики на ринку транспортних послуг із застосуванням перехресного субсидіювання, що справляє негативний вплив на економіку країни	—
Альтернатива 2	Втрата державою функції щодо забезпечення захисту конкуренції підприємницької діяльності, а також щодо недопущення зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірного обмеження конкуренції та недобросовісної конкуренції.	—
Альтернатива 3	Ухвалення Закону сприятиме досягненню цілей державного регулювання, зокрема буде забезпечено реалізацію таких цілей, як збалансування інтересів суб'єктів господарювання, які здійснюють свою діяльність на ринку транспортних послуг, що перебуває у стані природної монополії, та споживачів їх послуг;	—

	запобігання монополізації та сприяння конкуренції на суміжних ринках; формування цінової і тарифної політики на ринку транспортних послуг із застосуванням стимулюючих механізмів, контролю за ціноутворенням, недопущення перехресного субсидювання.	
--	--	--

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв’язання визначеної проблеми

Визначена проблема не може бути розв’язана за допомогою виключно ринкових механізмів, а потребує вдосконалення нормативно-правового регулювання суспільних відносин державного регулювання у сфері транспорту.

Проектом Закону передбачається утворення Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, як постійно діючого державного колегіального органу, метою діяльності якого є державне регулювання, моніторинг та контроль у сфері транспорту. У результаті створення здійснюватиметься регулювання діяльності суб’єктів природних монополій на ринках транспортних послуг та суміжних ринках, а також вирішуватимуться в межах компетенції спірні питання, що виникають між споживачами та суб’єктами господарювання, які здійснюють діяльність на ринках транспортних послуг.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Сумарні витрати для суб’єктів господарювання великого і середнього підприємництва проведено згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта «Витрати на одного суб’єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта».

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Запропонований регуляторний акт вводиться на необмежений строк.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Результативність регуляторного акта визначається за такими показниками:

кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта;
розмір коштів і час, які витрачаються суб'єктами господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта;

обсяг вантажних та пасажирських перевезень;

рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта – середній;

розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів, а також державних цільових фондів.

Проект Закону та аналіз регуляторного впливу оприлюднено на офіційному веб-сайті Міністерства інфраструктури України в розділі «Регуляторна діяльність».

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Базове відстеження результативності дії регуляторного акта здійснюватиметься до набрання ним чинності, оскільки для цього використовуватиметься виключно соціологічний метод, з використанням даних, отриманих від опитувань та наукових досліджень.

Строк проведення повторного відстеження результативності дії регуляторного акта – через рік, але не пізніше ніж через два роки після набрання ним чинності. За результатами повторного відстеження відбудеться порівняння показників базового та повторного відстеження.

Періодичне відстеження здійснюватиметься раз на три роки починаючи з дня виконання заходів з повторного відстеження.

Для відстеження результативності дії регуляторного акта під час повторного та періодичного відстеження застосуватиметься статистичний метод проведення відстеження результативності з використанням статистичних даних та відомостей, що надаються суб'єктами підприємництва у галузі транспорту органам державної влади в межах їх компетенції.

Міністр інфраструктури України

«_____» 2020 р.

Владислав КРИКЛІЙ

Повідомлення про оприлюднення проекту Закону України

«Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту»

17 травня 2020 11:17

[Оголошення](#)[Результати діяльності](#)[Повідомлення про оприлюднення](#)

Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту» (далі – проект Закону) розроблено на виконання абзацу першого частини першої статті 4 Закону України «Про природні монополії», яким встановлено, що державне регулювання діяльності суб'єктів природних монополій у сферах, визначених у статті 5 Закону, здійснюється національними комісіями регулювання природних монополій. А також на виконання абзацу дев'ятого підпункту а пункту 1 частини першої Указу Президента України від 08 листопада 2019 року № 837/2019, яким доручено Кабінету Міністрів України вжити заходів стосовно розроблення, внесення на розгляд Верховної Ради України та супроводження законопроектів щодо створення та функціонування державного колегіального органу, який здійснює державне регулювання у сфері транспорту.

Реалізація Закону передбачає утворення Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, як постійно діючого державного колегіального органу, метою діяльності якого є державне регулювання, моніторинг та контроль у сфері транспорту. В результаті створення Регулятора здійснюватиметься регулювання діяльності суб'єктів природних монополій на ринках транспортних послуг та суміжних ринках, а також вирішуватимуться в межах компетенції спірні питання, що виникають між споживачами та суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність на ринках транспортних послуг.

Проект Закону розміщено на офіційному сайті Мінінфраструктури (www.mtu.gov.ua) у розділі «Діяльність/Проекти нормативно-правових актів».

Зауваження і пропозиції до проекту Закону просимо направляти до Мінінфраструктури на поштову адресу: 01135, м. Київ, пр-т. Перемоги, 14, та на електронну адресу: info@regpp.zkmti.gov.ua, regpp@mtu.gov.ua.

Зауваження та пропозиції до проекту Закону від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань прийматимуться Міністерством інфраструктури України до 08.06.2020 включно в письмовому та електронному вигляді.

всі оголошення